

Bijlage 1

Uitgebreide nota

Beschermd wonen Gooi en Vechtstreek 2015

Samenvatting

Vanaf 1 januari 2015 zijn de regiogemeenten Blaricum, Bussum, Eemnes, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdmeren verantwoordelijk voor de Wmo maatwerkvoorziening beschermd wonen. In lijn met eerdere besluitvorming in het college van 28 oktober 2014 en uw raad van 10 december jl. voert de Regio Gooi en Vechtstreek namens en met de regiogemeenten de inkoop en het contractbeheer voor de maatwerkvoorziening beschermd wonen uit. Het contractdocument en bijbehorende overeenkomst beschermd wonen Gooi en Vechtstreek 2015 geven invulling aan de inkoop van de maatwerkvoorziening beschermd wonen voor het jaar 2015, met een optie tot één jaar verlengen. De gezamenlijke Wmo-raden adviseren positief

1. Inleiding

Het kabinet hevelt beschermd wonen vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) over naar de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). De gemeenten Blaricum, Bussum, Eemnes, Huizen, Hilversum, Laren, Muiden, Naarden, Wijdmeren en Weesp (hierna de gemeenten) zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de Wmo maatwerkvoorziening beschermd wonen. Beschermd wonen is een verblijfsvoorziening voor personen met een psychische aandoening en/of psychosociale beperkingen die niet in staat zijn zich op eigen kracht in de samenleving te handhaven.

Het Rijk hevelt het budget voor beschermd wonen risicodragend over naar de centrumgemeenten. Voor Wmo-regio Gooi en Vechtstreek is gemeente Hilversum centrumgemeente. De memorie van toelichting Wmo 2015 roept centrum- en regiogemeenten in de Wmo-regio op tot samenwerking op het beschermd wonen. Het kabinet verzoekt gemeenten deze samenwerking te regelen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein heeft op 25 september 2014 de colleges van de afzonderlijke gemeenten geadviseerd om vanaf 1 januari 2015:

1. garant te staan voor het financiële risico op het voor de Wmo-regio Gooi en Vechtstreek beschikbare budget voor beschermd wonen, waarbij de gemeenten aan het einde van het uitvoeringsjaar het financiële risico (voor- en nadelen) delen op basis van het door het Centraal Bureau voor de Statistiek geregistreerde inwonertal (stand gemeten op 1 januari van het betreffende uitvoeringsjaar);
2. om de rol van accounthouder, het marktmeesterschap, de inkoop, het contractbeheer en de kassiersfunctie voor beschermd wonen gezamenlijk vorm te geven vanuit de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek;
3. de toegang tot de maatwerkvoorziening beschermd wonen lokaal vorm te geven.

De colleges van de gemeenten hebben conform besloten. De raad van Hilversum heeft op 10 december 2014 besloten om het budget van 12 miljoen dat Hilversum ontvangt als centrumgemeente over te hevelen naar de regio. Implementatie van deze besluiten is mogelijk op basis van artikel 6 van de gemeenschappelijke regeling (dienstverlening door de Regio aan de gemeenten). Met de gemeente Eemnes gaat de Regio Gooi en Vechtstreek een afzonderlijke overeenkomst aan.

Met bijgevoegd contractdocument en bijbehorende overeenkomst beschermd wonen Gooi en Vechtstreek 2015 (bijlage 3 en 4) geven de gemeenten invulling aan de inkoop van de maatwerkvoorziening beschermd wonen voor het jaar 2015, met een optie tot één jaar verlengen.

2. Kaders

De volgende kaders zijn van toepassing:

1. Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
2. Meicirculaire Gemeentefonds;
3. Bestuursopdracht beschermd wonen Gooi en Vechtstreek, vastgesteld door het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein d.d. 25 september 2014;
4. Brief staatssecretaris van Rijn over het beschermd wonen 2015 met kenmerk 610266-122640-DMO;
5. Nederlandse zorgautoriteit beleidsregels zorgzwaartepakket GGZ-C;
6. Zorgkantoor Achmea inkoopdocument AWBZ 2014;

3. Aanpak

Het contractdocument en bijbehorende overeenkomst zijn tot stand gekomen in samenwerking met:

1. Cliëntvertegenwoordiging Samenkracht!.
2. De cliëntenraad RIBW Gooi en Vechtstreek en het cliëntenpanel RIBW Gooi en Vechtstreek.
3. De gezamenlijke Wmo raden. De Wmo-raden adviseren positief (bijlage 2).
4. Aanbieders van beschermd wonen in natura.
5. Initiatiefnemers van beschermd wonen projecten gefinancierd met een persoonsgebonden budget.

4. Inhoud

Overgangsrecht

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle inwoners met een geldige indicatie zorgzwaartepakket GGZ-C, ongeacht de verzilvering van deze indicatie. In Gooi en Vechtstreek leverden vijf¹ aanbieders deze ondersteuning in 2014. De gemeenten contracteren deze aanbieders voor de levering van beschermd wonen in 2015, waarmee de continuïteit van ondersteuning voor de bestaande cliënten gewaarborgd is. Er treden in 2015 geen nieuwe aanbieders toe.

Inkoop beschermd wonen

De gemeenten geven het beschermd wonen vorm door voor het leveringsjaar 2015 voor cliënten zes beschermd wonen pakketten, zes opslagen voor huisvesting en zes opslagen voor dagactiviteit in te kopen (zie tabel 1).

Tabel 1

De opdracht plus indicatieve omvang

Nr.	Omschrijving perceel	Tarief in EUR per etmaal	Opslag huisvesting in EUR per etmaal	Opslag dagactiviteit in EUR per etmaal ²	Geschat aantal cliënten ³
1.	Beschermd wonen pakket 1	55,72	13,61	38,64	1
2.	Beschermd wonen pakket 2	89,07	17,32	36,50	15
3.	Beschermd wonen pakket 3	98,25	21,61	38,88	126
4.	Beschermd wonen pakket 4	118,09	24,45	43,09	53

¹ RIBW Gooi en Vechtstreek (p.m. 90% van het volume), Amaris, Hilverzorg, Sherpa en Abrona

² Alleen toegankelijk voor bestaande cliënten.

³ Inclusief sectorvreemde zzp's.

5.	Beschermd wonen pakket 5	128,63	25,83	41,75	12
6.	Beschermd wonen pakket 6	161,83	29,61	44,26	3

Zes beschermd wonen pakketten

Een beschermd wonen pakket bevat in ieder geval individuele begeleiding, toezicht en verblijf. De ondersteuning kan worden aangevuld met ondersteuning bij algemene dagelijkse verrichtingen (persoonlijke verzorging), huishoudelijke taken en/of verpleegkundige handelingen. De nummering van de beschermd wonen pakketten geeft een indicatie van de intensiteit van de ondersteuning. Daarbij geldt het principe hoe hoger het nummer van het pakket, des te intensiever de ondersteuning. De tarieven voor de zes beschermd wonen pakketten zijn gebaseerd op 96,6% van het AWBZ tarief van de Nederlandse zorgautoriteit (Nza). De tarieven komen overeen met de AWBZ tarieven 2014.

Opslag huisvesting

De opslag voor huisvesting wordt vergoed door de gemeenten, indien de aanbieder het verblijf voor de cliënt met een beschermd wonen pakket verzorgt. De woonomgeving is een veilige woon- en leefomgeving met 24-uurs toezicht in de nabijheid en een samenhangend aanbod van zorg en ondersteuning, gericht op sociale redzaamheid en zelfregie.

Opslag (intramurale) dagactiviteit

De opslag voor dagactiviteit wordt vergoed door de gemeenten, indien de aanbieder intramurale dagactiviteit levert aan bestaande cliënten. Nieuwe cliënten maken gebruik van de (extramurale) dagactiviteit die de gemeenten hebben ingekocht met het begeleidingscontract Wmo 2015 & Jeugdwet.

Wachtlijst

Onder de AWBZ was in 2014 de vraag naar ondersteuning met beschermd wonen in natura groter dan het aantal gecontracteerde verblijfplaatsen (239). Om die reden heeft de RIBW Gooi en Vechtstreek een wachtlijst van ongeveer 50 cliënten. Amaris, Hilverzorg, Abrona en Sherpa hebben geen wachtlijst en waren in 2014 gecontracteerd voor een beperkt aantal verblijfplaatsen.

De 50 cliënten op de RIBW wachtlijst krijgen op dit moment ondersteuning thuis of verblijven in een behandelsetting (vallen onder de Zorgverzekeringswet). Met de RIBW Gooi en Vechtstreek hebben de gemeenten de principeafpraak dat de gemeenten en de RIBW voor 31 december 2015 (een deel van) de wachtlijst binnen het voor de RIBW beschikbare budget beschermd wonen wegwerken. Deze principeafpraak werkt de Regio Gooi en Vechtstreek nader uit in de overeenkomst beschermd wonen Gooi en Vechtstreek 2015 RIBW Gooi en Vechtstreek.

Scheiden huren en ondersteuning

Om de uitgaven voor beschermd wonen in natura te verlagen en om cliënten meer zelfstandig te laten wonen, starten de gemeenten samen met aanbieders beschermd wonen en woningcorporaties een werkgroep scheiden huren en ondersteuning. De werkgroep gaat vanaf 1 januari 2015 op maat (per cliënt en per locatie) maatregelen nemen op het terrein van het scheiden van huren en ondersteuning.

Hierbij wordt gedacht aan de volgende maatregelen:

1. Het omslaan van verblijfslocaties:
de cliënt betaalt zelf huur, gas, water en elektra en de gemeente vergoedt alleen het beschermd wonen pakket en betaalt geen opslag voor huisvesting.
2. Langer zelfstandig wonen:
het benutten van mogelijkheden van het contract begeleiding door in 2015 in te zetten op extramurale begeleiding in plaats van intramurale ondersteuning vanuit het beschermd

wonen.

3. Het verhogen van de uitstroom:
het beter benutten van de mogelijkheden van de sociale en particuliere woningmarkt.

Hiervoor biedt de regionale woningmarkt verschillende opties zoals (zelfstandige of onzelfstandige) sociale- of particuliere huur, of individuele of gezamenlijke koop. Het woonruimteverdelingsstelsel kent voorrangregelingen waarop eventueel een beroep kan worden gedaan. Cliënten moeten, net als de andere woningzoekenden, wel aan de voorwaarden voor die regelingen voldoen.

5. Probleemanalyse

Mismatch cliëntgegevens

Het voor de gemeenten beschikbare budget beschermd wonen 2015 is gebaseerd op de cliëntgegevens Rijksoverdracht. De gemeenten hebben deze cliëntgegevens van het Rijk vergeleken met de cliëntgegevens van de huidige aanbieders beschermd wonen in Gooi en Vechtstreek. Uit deze analyse komt naar voren dat er sprake is van een mismatch tussen de voorlopige cliëntgegevens Rijksoverdracht en de daadwerkelijke levering van beschermd wonen in Gooi en Vechtstreek. Er zijn 47 cliënten in onze regio die volgens de cliëntgegevens Rijksoverdracht de zorg waar zij recht op hebben niet benutten, terwijl uit de daadwerkelijke levering in Gooi en Vechtstreek blijkt dat deze cliënten hun zorg wel benutten. De extra in te kopen zorg voor deze 47 cliënten bedraagt ongeveer 2 miljoen EUR. Deze extra uitgaven zijn niet meegenomen in de integratie-uitkering beschermd wonen.

Rijksoverheid en gemeenten

Meerdere gemeenten hebben richting de Rijksoverheid aangegeven dat het beschikbare budget en de werkelijke uitgaven beschermd wonen niet overeenkomen. Ook de Regio Gooi en Vechtstreek heeft de Rijksoverheid geïnformeerd over het financieel risico als gevolg van de mismatch in de cliëntgegevens. De Rijksoverheid heeft met de gemeenten afgesproken dat in het komende voorjaar aan de hand van een analyse van de definitieve cliëntgegevens 2014 (beschikbaar in april 2015) wordt gezien of het budget 2015 voor beschermd wonen/GGZ-C moet worden bijgesteld. De Rijksoverheid heeft de gemeenten opgedragen de inkoop van beschermd wonen voort te zetten.

6. Voorgestelde maatregel

De gemeenten in Gooi en Vechtstreek kunnen er vanuit kunnen gaan dat het budget voor beschermd wonen door de Rijksoverheid wordt bijgesteld. Toch maakt de probleemanalyse de kwetsbaarheid van de gemeenten op het beschermd wonen inzichtelijk: er zit geen enkele ruimte in het budget beschermd wonen en een relatief kleine verschuiving in de vraag heeft een grote financiële impact, vanwege de hoge zorgkosten per cliënt. Om goed grip te houden op de financiële risico's stellen de gemeenten voor om voor elke aanbieder een productieplafond in te stellen bij de levering van beschermd wonen.

Productieplafond

De gemeenten staan gezamenlijk garant voor de uitgaven beschermd wonen. De gemeenten zijn voor wat betreft het beschermd wonen solidair met elkaar. Daarmee wijkt het beschermd wonen af van de andere individuele voorzieningen in de Wmo 2015, waar het profijtbeginnsel van toepassing is. Solidair zijn betekent ook het voor de gemeenten van belang is om de uitgaven voor beschermd wonen in de hand te houden. De gemeenten stellen daarom voor elke aanbieder van beschermd wonen in natura een productieplafond in. Dit plafond is gebaseerd op de AWBZ productie 2014 (cliëntgegevens Rijksoverdracht). Een aanbieder mag het plafond alleen overschrijden na toestemming van de gezamenlijke gemeenten (het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein Regio Gooi en Vechtstreek).

Door het instellen van het productieplafond kunnen de gemeenten gezamenlijk sturen op de uitgaven voor beschermd wonen.

Voor de levering van beschermd wonen in 2015 zijn onderstaande voorlopige productieplafonds van toepassing. Deze productieplafonds zijn gebaseerd op de voorlopige cliëntgegevens Rijksoverdracht. Medio april 2015 ontvangen de gemeenten de definitieve cliëntgegevens Rijksoverdracht. De gemeenten stellen het definitieve productieplafond voor de aanbieders begin mei 2015 vast.

Tabel 2
Productieplafonds beschermd wonen 2015

Organisatie	Etmalen per jaar
Abrona	365
Amaris	1.460
Hilverzorg	365
RIBW	70.080
Sherpa	4.380
Totaal	76.650

7. Financiën

Vanuit het budget beschermd wonen financieren de gemeenten gezamenlijk de volgende uitgaven:

1. het beschermd wonen in natura, zoals vormgegeven met de gezamenlijke inkoop beschermd wonen 2015;
2. het beschermd wonen persoonsgebonden budget (wordt lokaal vormgegeven en uitgevoerd);
3. extramurale thuiszorg voor cliënten met een indicatie zorgzwaartepakket GGZ-C (wordt lokaal vormgegeven en uitgevoerd met het begeleidingscontract 2015);
4. extramurale dagactiviteit voor cliënten met een indicatie zorgzwaartepakket GGZ-C (wordt lokaal vormgegeven en uitgevoerd met het begeleidingscontract 2015);
5. uitgaven voor het vormgeven van de toegang tot beschermd wonen, het accounthouderschap, de inkoop en het contractbeheer.

De gemeenten hebben gezamenlijk onderstaande begroting opgesteld op basis van de voorlopige cliëntgegevens Rijksoverdracht (zie tabel 3). Deze begroting is voorlopig, omdat de gemeenten de definitieve cliëntgegevens medio april 2015 ontvangen. Op basis van de definitieve cliëntgegevens stellen de gemeenten een herberekening van de inkomsten en uitgaven op en kan de begroting wijzigen. Het Rijk heeft toegezegd, indien noodzakelijk, het beschikbare budget voor Gooi en Vechtstreek bij te stellen naar aanleiding van de analyse van de definitieve cliëntgegevens Rijksoverdracht.

Tabel 3

Voorlopige begroting beschermd wonen 2015

Onderdeel	Inkomsten afgerond in duizend EUR	Uitgaven afgerond in duizend EUR	Verschil afgerond in duizend EUR
Voorlopige rijksuitkering beschermd wonen	12.186.000		
Voorlopige inkomsten uit eigen bijdragen beschermd wonen	1.293.000		
Beschermd wonen in natura (bij productieplafond á 76.650 etmalen)		11.647.000	
Beschermd wonen persoonsgebonden budget		2.224.000	
Extramurale thuiszorg		629.000	
Extramurale dagactiviteit		122.000	
Reservering uitvoering beschermd wonen 2015		210.000	
	13.479.000	14.832.000	-1.353.000

In bovenstaande begroting is het financiële effect van het scheiden van huren en ondersteuning niet meegenomen, omdat dit effect zich moeilijk laat voorspellen. De gemeenten weten namelijk niet bij hoeveel cliënten het mogelijk is om het huren en de ondersteuning van elkaar te scheiden. Het toepassen van het scheiden van huren en ondersteuning is maatwerk dat in de praktijk op het niveau van de cliënt en de verblijflocatie onderzocht moet worden. De gemeenten schatten voorlopig in dat het financiële effect van deze maatregel maximaal 200.000 EUR is, waarmee het tekort uit zou komen op afgerond 1,2 miljoen EUR.

De begroting laat zien dat het budget ontoereikend is bij exact dezelfde levering van beschermd wonen in natura 2014 als gevolg van het handhaven van het productieplafond. De match tussen de cliëntgegevens van aanbieders en de cliëntgegevens Rijksoverdracht kan het verschil verklaren, doordat er 47 cliënten in Gooi en Vechtstreek zijn die hun zorg in de praktijk wel benutten, terwijl zij dat volgens de landelijke cliëntgegevens Rijksoverdracht dat niet doen. De gemeenten gaan er, gelet op de toezegging van het Rijk om het budget beschermd wonen bij te stellen naar aanleiding van de analyse definitieve cliëntgegevens, er na april 2015 geen financieel risico voor de gemeenten in Gooi en Vechtstreek is. Vooralsnog is het volgens de gemeenten niet noodzakelijk om, naast het scheiden van het huren en ondersteuning en het instellen van productieplafonds voor beschermd wonen in natura, aanvullende maatregelen te nemen waarmee de gemeenten bezuinigen op de uitgaven beschermd wonen 2015.